

WYDZIAŁ II

Zagraniczni

Rudolf Welser **1 IX 1939–5 V 2024**

Zmarły 5 maja 2024 r. w Wiedniu Rudolf Welser to jeden z najwybitniejszych współczesnych prawników działających w krajach niemieckiego obszaru językowego.

Urodził się 1 września 1939 r. w miejscowości Ybbsitz w Dolnej Austrii (honorowym obywatelstwem tej gminy został wyróżniony w 2013 r.). Studia prawnicze na Uniwersytecie Wiedeńskim ukończył w 1963 r., po czym podjął pracę w katedrze prawa i postępowania cywilnego. Habilitował się w 1970 r. na podstawie pracy *Vertretung ohne Vollmacht, zugleich ein Beitrag zur Lehre von der culpa in contrahendo*. Bezpośrednio potem otrzymał zaproszenie do objęcia katedry w Innsbrucku, Linzu i Wiedniu. Wybrał Wiedeń i tam przez kilkadziesiąt lat (od 1971 do 2007 r.) był profesorem zwyczajnym prawa cywilnego, a także dyrektorem Instytutu Prawa Cywilnego. W latach 1981–1983 był dziekanem Wydziału Prawa Uniwersytetu Wiedeńskiego. Wykładał też na Uniwersytecie Ekonomicznym w Wiedniu.

Rudolf Welser jest autorem około 300 prac dotyczących różnych zagadnień prawa prywatnego. Opublikowany przez niego w 1970 r. dwutomowy podręcznik prawa cywilnego *Bürgerliches Recht* był kilkunastokrotnie wznawiany, osiągając łącznie ponad 100 tysięcy nakładu (współautorem pierwszych 10 wydań był Helmut Koziol). Dzieło uchodzi za standardowe opracowanie całokształtu austriackiego prawa cywilnego. Jest wykorzystywane w działalności dydaktycznej i orzeczniczej.

Profesor Welser uczestniczył w pracach nad reformą austriackiego prawa cywilnego, zwłaszcza w dziedzinie zobowiązań i prawa spadkowego.

Tej ostatniej poświęcił komentarz i podręcznik, w którym omówił przepisy znowelizowane w 2015 r. Zagadnień prawnosпадkowych dotyczy także książka *Der Fall Klimt* dotycząca słynnego sporu o własność obrazu Gustava Klimta wystawianego po wojnie w galerii austriackiej w wiedeńskim Belwederze.

Autorstwo kilku zbiorów humorystycznych wypowiedzi w sprawach prawniczych uzasadniło nazwanie naukowca „der Lustige Mensch vom Juridicum”. Szczególne miejsce w dorobku prof. Welsera zajmuje popularyzatorska publikacja „Mama, Papa, was ist Recht?”

Kilka artykułów Rudolfa Welsera opublikowano w tłumaczeniu na język polski w „Kwartalniku Prawa Prywatnego”, „Palestrze” i „Transformacjach Prawa Prywatnego”.

Przejsie na emeryturę nie osłabiło aktywności naukowej Rudolfa Welsera. W tym okresie zorganizował przy Wydziale Prawa Uniwersytetu Wiedeńskiego ośrodek badań nad rozwojem prawa i reformą prawa prywatnego skupiający prawników z państw środkowej i południowej Europy. Referaty wygłaszane podczas corocznych sympozjów, poza okresem pandemii, publikowano w serii „Veröffentlichungen der Forschungsstelle für Europäische Rechtsentwicklung und Privatrechtreform”. Do tej pory ukazało się 15 tomów. Ostatnie sympozjum odbyło się w listopadzie 2024 r. Wiedeńscy uczniowie twórcy ośrodka zapowiedzieli kontynuację jego dzieła pod nową nazwą *Rudolf Welser Forschungsstelle für Europäische Privatrechtsentwicklung*.

Rudolf Welser kilkakrotnie odwiedzał Kraków, m.in. w związku z wykładami dla słuchaczy szkoły prawa austriackiego przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Współpracował z radą naukową „Kwartalnika Prawa Prywatnego” jako jej członek zagraniczny. Był inicjatorem zorganizowania w Krakowie międzynarodowej konferencji z okazji dwusetnej rocznicy wydania kodeksu cywilnego z 1811 r. W 2013 r. Rudolf Welser został wybrany członkiem zagranicznym Polskiej Akademii Umiejętności. Zgodnie z jego życzeniem dyplom członkowski wręczono podczas uroczystego posiedzenia PAU.

Z okazji 65. rocznicy urodzin otrzymał okazałą księgę pamiątkową wydaną z inicjatywy współpracowników, uczniów i przyjaciół. Z kolei dla uczczenia 80. rocznicy urodzin odbyło się w Wiedniu sympozjum poświęcone aktualnym problemom prawa cywilnego i opublikowano tom z wygłoszonymi wówczas referatami.

Zasługi naukowe Rudolfa Welsera uzasadniły przyznanie mu doktoratu *honoris causa* przez uniwersytety w Stambule, Aradzie, Budapeszcie, Lublanie i Atenach.

Pogrzeb Rudolfa Welsera miał miejsce 24 maja 2024 r. na malowniczym cmentarzu wiedeńskiej dzielnicy Hietzing, zaś uroczyste nabożeństwo żałobne odprawiono 10 czerwca w bazylice NMP „Szkotów” w sąsiedztwie siedziby Wydziału Prawa Uniwersytetu Wiedeńskiego, z którym przez kilkadziesiąt lat związany był zmarły.

Andrzej Mączyński